

including the proper legal defense, both to and after birth, Necessity for such special legal safeguard was indicated to Geneva declaration of rights for the child of 1924 and acknowledged in General declaration of human rights, and also in regulations of the specialized establishments and international organizations that engaged in the questions of prosperity of children.

Declaration of rights for a child is called to provide children happy childhood and use, on their actually blessing and for the good of society, by rights and freedoms which are here foreseen, and calls parents, men and women, as individuals, and also voluntarily organizations, local-authorities and national governments, to that they acknowledged and aimed to observe these rights by legislative and other measures. It certainly confirms actuality of the noted question.

Keywords: *conflict with the law, the competent surveillance, prevention, social work, service for children's affairs, centers of social services for family, children and youth, school police officer.*

Надійшла до редакції 15.09.2014

Ляшко О. Б.

здобувач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 34.07

ВИДИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Висвітлено проблему нормативно-правового регулювання надання адміністративних послуг в Україні. Проаналізовано проблематику визначення сутності адміністративних послуг, охарактеризовано їх ознаки, зроблено пропозиції по удосконаленню адміністративного регламенту надання адміністративних послуг у сфері містобудування.

Ключові слова: *адміністративні послуги, містобудування, адміністративний регламент.*

Постановка проблеми. В наш час сфера послуг є однією з найперспективніших галузей економіки, яка швидко розвивається. Вона охоплює різні ланки життєдіяльності людини: торгівля і транспорт, фінанси і страхування, комунальне господарство, освітні та медичні установи тощо. Практично всі організації тією або іншою мірою надають послуги. Незалежно від власного бажання кожен громадянин періодично вимушений звертатися до публічної адміністрації за реєстрацією себе як суб'єкта підприємницької діяльності, для отримання посвідчення водія, дозволу на зберігання та носіння вогнепальної зброї, отримання різного роду ліцензій і, звісно ж, надання адміністративних послуг у сфері містобудування.

Сфера містобудування, враховуючи ринкову вартість нерухомого майна в Україні, залишається тією сферою суспільного життя, стан нормативного регулювання якої є «сприятливим» для подальшої корумпованості органів публічної адміністрації. Аналіз видів адміністративних послуг, що надаються суб'єктам (фізичним та юридичним особам), визначає низький рівень розробки або абсолютну невизначеність регламенту надання таких послуг. Прове-

дення містобудівної діяльності в Україні повинно спрямовуватися на формування повноцінного життєвого середовища, забезпечення при цьому охорони навколишнього середовища, раціонального природокористування, збереження культурної спадщини, а також забезпечення сталого розвитку територій з урахуванням державних, громадських та інших інтересів. Органи державної влади, керуючись тими чи іншими правовими документами, надають адміністративні послуги у сфері містобудування в межах своєї компетенції. Між тим, враховуючи, що законність проведення містобудівельної діяльності впливає не лише на стан забезпечення права людини на безпеку життя та здоров'я, а і стоїть у ряду інших її прав та законних інтересів, актуалізується питання нормативного визначення класифікації адміністративних послуг у цій сфері.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Аналітичному осмисленню вказаної проблеми сприяли наукові праці провідних фахівців з вітчизняної адміністративно-правової науки, зокрема В.Б. Авер'янова, Ю.П. Битяка, А.С. Васильєва, І.П. Голосніченка, Є.В. Додіна, С.В. Ківалова, Л.В. Ковалюк, І.Б. Коліушка, В.К. Колпакова, А.Т. Комзюка, Є.В. Пряхіна та ін.

Метою даного дослідження є визначення переліку адміністративних послуг, що надаються органами публічної адміністрації у сфері містобудування в Україні.

Виклад основного матеріалу. Закон України «Про адміністративні послуги» визначає правові засади реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у сфері надання адміністративних послуг. Нормативними положеннями дається актуальне офіційне визначення «адміністративної послуги», як «результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону» [1].

Теоретичне осмислення сутності адміністративних послуг вимагає визначення їх ознак як правової категорії. В. Авер'янов до обов'язкових ознак адміністративних послуг зараховує: а) надання цих послуг, спрямоване на створення належних умов для повноцінної реалізації приватними особами належних їм прав та виконання покладених на них обов'язків; б) приватні особи мають право на свій розсуд (окрім вчинення неправомірних дій) користуватися результатами наданих їм адміністративних послуг [2, с. 150]. І.Б. Коліушко виділяє такі ознаки адміністративних послуг: 1) адміністративна послуга надається за зверненням фізичної або юридичної особи; 2) надання адміністративних послуг пов'язане із забезпеченням юридично значущих умов для реалізації суб'єктивних прав конкретної приватної особи; 3) адміністративні послуги надаються виключно адміністративними органами через реалізацію владних повноважень; 4) право на отримання особою конкретної адміністративної послуги та відповідне повноваження адміністративного органу має визначатися лише законом; 5) результатом адміністративної послуги є адміністративний акт – рішення чи юридично значуща дія адміністративного органу, яким задовольняється звернення особи [3, с. 105]. С.В. Ківалов встановлює, що вимога особи до органу влади

вчинити якісь дії на її користь може розглядатися як адміністративна послуга лише тоді, коли порядок розгляду цієї заяви є чітко регламентованим [4, с. 5]. Не можна вимагати від органу влади надати адміністративну послугу, якщо її надання не передбачено законом.

Закон наділяє повноваженнями по наданню кожної адміністративної послуги відповідний орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування. За загальним правилом, за конкретною адміністративною послугою можна звернутися лише до певного (тільки одного) органу влади, визначеного законом, на відміну від інших видів звернень, які можуть бути розглянуті та вирішені більш широким колом суб'єктів.

Для отримання адміністративних послуг фізичним та юридичним особам необхідно виконати певні вимоги, визначені законом. Отримати адміністративну послугу можна лише за умови дотримання встановлених законом вимог. Не має різниці з точки зору процедури: чи виконає, чи ні особа певні вимоги, необхідні для отримання певної ліцензії чи реєстрації її як суб'єкта підприємницької діяльності, результат буде однаковий – відмова органу надати послугу.

Адміністративна послуга має кінцеву форму індивідуального адміністративного акта, в якому вказано його адресата [3, с. 105–106]. При задоволенні заяви особи цей акт має типову форму (свідоцтво, ліцензія), хоча може власне адміністративним актом вважатися лише саме рішення органу про реєстрацію чи видачу свідоцтва.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про основи містобудування», містобудування (містобудівна діяльність) – це цілеспрямована діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, громадян, об'єднань громадян по створенню та підтриманню повноцінного життєвого середовища, яка включає прогнозування розвитку населених пунктів і територій, планування, забудову та інше використання території, проектування, будівництво об'єктів містобудування, спорудження інших об'єктів, реконструкцію історичних населених пунктів при збереженні традиційного характеру середовища, реставрацію та реабілітацію об'єктів культурної спадщини, створення інженерної та транспортної інфраструктури [5].

Адміністративні послуги у сфері містобудування надаються регіональними органами, що підпорядковуються Державній архітектурно-будівельній інспекції [6], і діють при відповідних міських радах. Послугами, що надаються, законодавчо визначено такі:

1. Видача вихідних даних (містобудівні умови та обмеження забудови земельних ділянок) та будівельних паспортів забудови земельних ділянок для проектування, нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єктів містобудування, благоустрою території. Відповідна послуга надається на підставі наказів Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Порядку надання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки, їх склад та зміст» від 07.07.11 № 109 та «Про затвердження Порядку видачі буді-

вельного паспорта забудови земельної ділянки» від 05.07.11 № 103. Дану послугу можуть отримати фізичні та юридичні особи протягом 10 робочих днів.

2. Встановлення актуальності топографо-геодезичних матеріалів, реєстрація топографо-геодезичних робіт, перевірка якості топографо-геодезичних матеріалів. Відповідна послуга надається на підставі Закону України «Про топографо-геодезичну та картографічну діяльність», Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Наказу Головного управління геодезії, картографії та кадастру при Кабінеті Міністрів України «Про затвердження Інструкції з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500» від 09.04.98 № 56 (із внесеними змінами від 27.07.99 № 90). Дану послугу можуть отримати фізичні та юридичні особи протягом 2-х робочих днів.

3. Підготовка проектів рішень міської ради та її виконавчого комітету щодо об'єктів містобудування, забудови земельних ділянок, інженерної підготовки території, захисту території міста від небезпечних процесів, розвитку інженерної інфраструктури, встановлення режиму забудови та іншого використання земель, визначених для містобудівних потреб (соціально-економічних потреб: розміщення дошкільних і навчальних закладів, об'єктів охорони здоров'я, соціального обслуговування, інженерного забезпечення тощо).

Відповідна послуга надається на підставі Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.11, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (п. 2 ст. 31), Закону України «Про основи містобудування» (п. 1 ст. 14), Закону України «Про архітектурну діяльність» (ст. 5) і окремих регіональних актів, зокрема, згідно з вимогами Рішення Дніпропетровської міської ради від 26.03.08 №33/30 «Про набуття чинності генерального плану розвитку м. Дніпропетровська на період до 2026 року». Дану послугу можуть отримати фізичні та юридичні особи протягом 14 робочих днів.

4. Підготовка висновків з різних питань щодо містобудівної діяльності. Відповідна послуга надається на підставі таких нормативно-правових актів, як: а) Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.11; б) Закон України «Про основи містобудування»; в) Закон України «Про архітектурну діяльність»; г) Земельний Кодекс України; д) Рішення Дніпропетровської міської ради від 26.03.08 № 33/30 «Про набуття чинності генерального плану розвитку м. Дніпропетровська на період до 2026 року». Дану послугу можуть отримати фізичні та юридичні особи в період часу від 14 до 30 робочих днів.

5. Підготовка містобудівних висновків: про відповідність закінченого або самочинного будівництва об'єкта вимогам містобудівної документації; щодо можливості забудови території. Відповідна послуга надається на підставі таких нормативно-правових актів, як: а) Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.11; б) Закон України «Про основи містобудування»; в) Закон України «Про архітектурну діяльність»; г) Рішення Дніпропетровської міської ради від 26.03.08 № 33/30 «Про набуття чинності генерального плану розвитку м. Дніпропетровська на період до 2026 року». Дану послугу можуть отримати фізичні та юридичні особи в період від 14 до

30 робочих днів.

6. Підготовка містобудівних висновків про відповідність розміщення об'єкта вимогам містобудівної документації. Відповідна послуга надається на підставі таких нормативно-правових актів: а) Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.11 № 3038-VI; б) Закон України «Про основи містобудування»; в) Закон України «Про архітектурну діяльність»; г) Рішення Дніпропетровської міської ради від 26.03.08 № 33/30 «Про набуття чинності генерального плану розвитку м. Дніпропетровська на період до 2026 року». Дану послугу можуть отримати фізичні та юридичні особи в період від 14 до 30 робочих днів.

7. Підготовка містобудівних висновків щодо відповідності положень документації із землеустрою вимогам містобудівної документації. Відповідна послуга надається на підставі таких нормативно-правових актів: а) Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.11; б) Закон України «Про основи містобудування»; в) Закон України «Про архітектурну діяльність»; г) Рішення Дніпропетровської міської ради від 26.03.08 № 33/30 «Про набуття чинності Генерального плану розвитку м. Дніпропетровська на період до 2026 року»; д) Земельний кодекс України від 25.10.01 № 2768-III (зі змінами та доповненнями); е) Рішення Дніпропетровської міської ради від 15.06.2011 № 47/12 «Про протест прокурора м. Дніпропетровська від 17.05.11 № 1487 на рішення міської ради від 02.02.2011 № 210/8 «Про затвердження Порядку оформлення правовстановлюючих документів на земельні ділянки у м. Дніпропетровську». Дану послугу можуть отримати фізичні та юридичні особи в період від 14 до 30 робочих днів.

8. Підготовка технічних висновків про вплив переобладнань на несучу спроможність конструкцій і технічний стан об'єкта нерухомості. Відповідна послуга надається на підставі Рішення виконавчого комітету Дніпропетровської міської ради від 23.02.11 № 251 «Про порядок оформлення документів на переобладнанні без порушення несучих конструкцій та зміни функціонального призначення об'єкта нерухомості». Дану послугу можуть отримати фізичні та юридичні особи протягом 10 робочих днів.

9. Розгляд містобудівної документації, передпроектних пропозицій, ескізних пропозицій (в тому числі на архітектурно-містобудівній раді). Відповідна послуга надається на підставі таких нормативно-правових актів: а) Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.11; б) Закон України «Про основи містобудування»; в) Закон України «Про архітектурну діяльність»; г) ДБН А.22.-3-2004 р. «Проектування. Склад, порядок розробки, узгодження і затвердження проектної документації для будівництва»; д) ДБН В.2.2-17:2006 «Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення»; е) ДБН В.2.2-15-2005 «Житлові будинки. Основні положення»; ж) ДБН 360-92-2002 «Містобудування, планування і забудова міських і сільських поселень». Розгляд проектної документації відбувається протягом 30 робочих днів.

10. Розгляд проектів житлових, нежитлових, виробничих, інженерно-транспортних та інших об'єктів, у тому числі в зонах історичних ареалів, по-

годження проектної документації у випадках, визначених законодавством. Відповідна послуга надається на підставі таких нормативно-правових актів: а) Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.11; б) ст.15 Закону України «Про архітектурну діяльність»; в) п. 8, п. 9 ст. 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»; г) Рішення Дніпропетровської міської ради від 13.07.05 № 34/29 «Про внесення змін до рішення міської ради від 02.06.04 № 56/17 «Про організацію проектно-будівельного процесу та відведення територій під об'єкти будівництва у м. Дніпропетровську»; д) Рішення виконавчого комітету міської ради «Про затвердження Положення про архітектурно-містобудівну раду при ГоловаПУ міської ради» від 19.08.04 № 2333; ж) Рішення Дніпропетровської міської ради від 26.03.08 № 33/30 «Про набуття чинності генерального плану розвитку м. Дніпропетровська на період до 2026 року». Дану послугу можуть отримати фізичні та юридичні особи протягом 30 робочих днів.

11. Упорядкування нумерації будівель, у тому числі підготовка проектів розпоряджень міського голови про присвоєння адрес будівлям та спорудам на території міста. Відповідна послуга надається на підставі таких нормативно-правових актів: а) ст. 37 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»; б) Розпорядження міського голови від 20.08.98 № 872 «Про єдиний порядок присвоєння та реєстрації адрес об'єктів нерухомості у м. Дніпропетровську»; в) Генеральний план розвитку м. Дніпропетровська, який набув чинності відповідно до рішення Дніпропетровської міської ради від 26.03.08 № 33/30; г) Рішення Дніпропетровської міської ради «Про питання діяльності Головного архітектурно-планувального управління Дніпропетровської міської ради» від 14.09.11 № 40/15. Дану послугу можуть отримати фізичні та юридичні особи протягом 30 робочих днів [7].

Висновки. Проведений аналіз переліку адміністративних послуг у сфері містобудування та їх нормативно-правового регулювання дозволяє зробити висновок про недостатньо чітко прописаний адміністративний регламент їх надання. Впровадження адміністративного регламенту надання адміністративних послуг дозволяє оптимізувати схеми прийому заяв; гарантувати дотримання термінів розгляду заяв; підвищити якість експертизи документів; скоротити терміни проходження документів на кожному етапі; оперативно обмінюватися інформацією із заявником; перейти на електронну взаємодію при напрямі запитів, заяв про виправлення технічних помилок і отримання відповідей у вигляді відомостей або документів в електронному вигляді, що виключає паперовий документообіг і дозволяє скоротити терміни для отримання інформації; зменшити кількість відмов при розгляді заяв; спільно виявляти, вивчати і усувати наявні проблеми в роботі державних органів, формувати єдину правозастосовчу практику з виникаючих питань [8, с. 108–109].

Аналіз наукової літератури і вітчизняного законодавства дозволяє зробити висновок, що підвищення якості надання адміністративних послуг може бути здійснене завдяки широкому використанню інформаційних комп'ютерних технологій і інтернет-технологій. Однак при цьому виникає

ряд правових проблем, пов'язаних з необхідністю використання електронних інформаційних повідомлень і електронних документів. Тому необхідно вжити заходів щодо вдосконалення законодавства, що регламентує надання адміністративних послуг з використанням електронних документів і цифрового підпису з метою максимальної гармонізації його з міжнародним законодавством у даній сфері.

Бібліографічні посилання

1. Про адміністративні послуги : Закон України від 06 вересня 2012 року // ВВР України. – 2013. – № 32. – Ст. 409.
2. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К., 2002.
3. Коліушко І.Б. Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні : монографія. – К., 2002.
4. Ківалов С.В. Основні напрямки реформування адміністративного права // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. праць. – Вип. 19. – Одеса, 2003. – С. 3–8.
5. Про основи містобудування : Закон України від 16 листопада 1992 року // ВВР України. – 1992. – № 52. – С. 683.
6. Про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 липня 2014 р. № 294 // Урядовий кур'єр. – 2014. – № 138.
7. Ресурсний центр міста Дніпропетровська. Дніпропетровська міська рада // 2013. – Режим доступу : <http://rescenter.dniprorada.gov.ua/>
8. Гринюк Р.Ф. Правове забезпечення інформаційного та технологічного аспекту надання адміністративних послуг / Р. Ф. Гринюк, О. М. Синкова // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 2. – С. 106–109.

Ляшко О.Б. Види административных услуг в сфере градостроительства в Украине. Освещена проблема нормативно-правового регулювання надання адміністративних послуг в Україні. Проаналізована проблематика визначення сутності адміністративних послуг, охарактеризовані їх признаки, внесені пропозиції по вдосконаленню адміністративного регламента надання адміністративних послуг в сфері градостроительства.

Ключевые слова: административные услуги, градостроительство, административный регламент.

Lyashko O. B. Types of the administrative services in the sphere of urban planning in Ukraine. In the scientific article highlights the issue of legal regulation of administrative services in Ukraine. Analyzes problems to define the essence of administrative services, characterized by their symptoms, proposals are made to improve the administrative rules of administrative services in the field of urban development.

The author highlighted the following features of administrative services: 1) administrative service is provided at the request of a person or entity; 2) providing administrative services associated with providing legally relevant conditions for the realization of a particular subjective rights of private persons; 3) Administrative services are provided through the implementation of administrative authorities powers; 4) the right to receive a specific individual administrative services, and the appropriate authority of the administrative body should be determined only by law; 5) The result of administrative services is an administrative act - decision or legally significant action administrative agency allowing an individual treatment.

The author found that based on the analysis of scientific literature and national legislation improving the quality of administrative services can be achieved through the widespread use of information technologies and Internet technologies. However, this raises a number of legal issues related to the necessity of the use of electronic data messages and electronic documents. It is therefore necessary to take measures to improve the legislation regulating the provision of

administrative services with the use of electronic records and digital signatures to achieve maximum harmonization of its international law in this area.

Keywords: *administrative services, urban planning, administrative regulation.*

Надійшла до редакції 19.09.2014

Мироненко Є. О.

здобувач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 342.95

ПРИНЦИПИ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА

Теоретично обґрунтовано питання, пов'язані з понятійним апаратом. Удосконалено класифікацію принципів адміністративного судочинства. Проаналізовано особливості дії принципів адміністративного судочинства в адміністративному судовому процесі.

Ключові слова: *адміністративний процес, адміністративне судочинство, класифікація, удосконалення, аналіз.*

Постановка проблеми. Поняття принципів права як предмет наукового осмислення завжди викликало великий інтерес у вчених різних галузей наукової гносеології.

Процес наукового дослідження принципів права розпочався у другій половині 1940-х рр., але триває і дотепер, а інтерес громадськості, науковців до з'ясування їх змісту, сутності і призначення зростає. Це, насамперед, обумовлено євроінтеграційним курсом нашої країни, потребами приведення національного законодавства до рівня світових стандартів, здійснення правосуддя з дотриманням пріоритету прав та свобод громадян.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми.

Загальнотеоретичні аспекти поняття принципів права були предметом дослідження у працях С. С. Алексєєва, А. М. Васильєва, Л. Я. Гінцбурга, В. М. Горшенєва, М. І. Дембо, М. І. Козюбри, М. Й. Коржанського, Р. З. Лівшиця, О. А. Лукашової, А. В. Міцкевича, Г. О. Мурашина, М. Ф. Орзіха, П. М. Рабіновича, О. Ф. Скаун, М. В. Цвіка, К. П. Уржинського, О. Ф. Фрицького, Л. С. Явича та інших. Ґрунтовну розробку принципи права отримали у фундаментальній праці А. М. Колодія «Принципи права».

У працях В. Б. Авер'янова, М. Р. Аракеяна, О. М. Бандурки, В. М. Бевзенка, С. В. Ківалова, А. Т. Комзюка, О. В. Кузьменко, Р. О. Куйбіді, Є. В. Курінного, В. К. Матвійчука, Р. С. Мельника, О. М. Пасенюка, Ю. С. Педька, В. Г. Перепелюка, О. П. Рябченко, В. С. Стефанюка, І. О. Хара, О. І. Харитонової, В. І. Шишкіна та інших науковців значну увагу приділено особливостям розгляду адміністративних